

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ І ЖУРНАЛІСТИКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Тернопільського національного
педагогічного університету імені В.
Гнатюка



проф. Б. Б. Буяк

«15» березня 2022 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 «ЖУРНАЛІСТИКА»
при вступі на навчання для здобуття ступеня «Бакалавр»**

для вступників на базі неповної вищої освіти
(ОКР «молодший спеціаліст»)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування розроблена для вступників, які бажають здобути освітній ступінь *бакалавр* на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст». Програма вступного випробування передбачає визначення рівня засвоєння знань, сформованості умінь і навичок практичної діяльності в абітурієнта і побудована з врахуванням основних тем ряду фахових дисциплін теоретичного і практичного спрямування, які абітурієнт вивчав, здобуваючи ОКР «молодший спеціаліст».

Володіння основними засадами журналістської професії охоплює:

- володіння темою;
- володіння нормами усного мовлення: орфоепічна та граматична правильність, точність, логічність, багатство і різноманітність мовлення, чистота, виразність;
- уміння висловлювати власні погляди; уміння будувати розповідь, опис, роздум (послідовність, аргументованість, переконливість).

ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ

Форма проведення – письмовий іспит, який триває дві години. Абітурієнт обирає один із запропонованих екзаменаційних білетів, у якому передбачено три питання. Відповіді на питання абітурієнти дають у письмовій формі.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Загальні поняття про журналістику. Визначення журналістики.
2. Складові науки про журналістику. Стан і тенденції розвитку сучасної науки про журналістику.
3. Специфіка журналістської професії. Багатогранність роботи журналіста. Переваги і труднощі спеціальності.
4. Основні вимоги до журналіста. Особистісні якості: психофізіологічні риси, природні задатки.
5. Складові журналістської майстерності: оперативність, актуальність, компетентність, правдивість, сміливість, аргументованість, переконливість, цікавість, стислість і досконалість викладу.
6. Соціальні якості журналіста. Моральність – основа фаховості журналіста, специфіка його моральної культури і професійної етики.
7. Журналістська освіта в Україні, її проблеми. Шляхи і методи творчого зростання українських журналістів.
8. Журналістика як галузь масово-інформаційної діяльності. Структура інформаційної діяльності.
9. Поняття «масова інформація». Основні характеристики та способи творення масової інформації.
10. Соціальна інформація, її структура і критерії цінності.

11. Зміст поняття «інформаційний простір». Структура національного інформаційного простору.
12. Проблема використання у ЗМІ державної української мови.
13. Проблема суверенітету й цілісності інформаційного простору України. Законодавче забезпечення захисту інформаційного простору.
14. Проблеми виживання регіональних медіа у контексті становлення інформаційного простору України.
15. Питання входження України в міжнародний інформаційний простір. Проблема інформаційної безпеки.
16. Журналістика як система засобів масової інформації. Історичний процес виникнення системи журналістики.
17. Типологія ЗМІ та її засади. Критерії типології сучасних українських медіа.
18. Атрибутивні особливості преси, радіомовлення, телебачення, переваги й недоліки кожного типу журналізму.
19. Новітні тенденції розвитку мас-медіа. Нові електронні засоби, домашні ЗМІ, паблік рилейшнз, інтернет, інформаційні агентства.
20. Громадська думка як явище суспільного життя, її характерні ознаки й етапи формування.
21. Форми обмеження свободи преси в суспільстві. Цензура як різновид інформаційної політики в тоталітарній державі. Внутрішня цензура у демократичній пресі.
22. Поняття «свобода преси» і «четверта влада» як відображення специфічного становища журналістики в суспільстві.
23. Свобода слова і вибори. Роль журналістів у передвиборній політичній боротьбі.
24. Результативність журналістської діяльності. Дієвість та ефективність журналістики.
25. Проблема ефективності щодо розвитку свідомості й активності аудиторії. Чинники підвищення ефективності журналістики.
26. Види журналістської діяльності (редакторська, організаторська, авторська). Особливості літературної праці журналіста.
27. Характерні особливості журналістського твору: актуальність, оперативність, інформаційна насиченість, документальна точність, соціальна гострота, практична спрямованість, постійна повторюваність тем тощо.
28. Фактологічна основа журналістського твору. Система фактів, їх джерела.
29. Основні етапи роботи над журналістським твором: виникнення задуму, процес збору й осмислення матеріалу, написання твору, остаточне опрацювання тексту, монтаж плівки.

30. Специфіка образності в журналістиці.
31. Жанр як усталена форма літературного твору. Критерії виділення журналістських жанрів.
32. Традиційні класифікації жанрів журналістики. Сучасні тенденції розвитку жанрів української журналістики.
33. Новітні класифікації жанрів журналістики. Застосування методики жанрів зарубіжної журналістики.
34. Стилїстика сучасної журналістики: тенденції до посилення інформативності, оціночність у сучасних медіа, широке використання розмовного стилю.

КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<i>200-180</i>	виставляється за ґрунтовну відповідь, коли абітурієнт вільно володіє матеріалом, оперує науковою термінологією, використовує і дає критичну оцінку, здійснює самостійний аналіз, знає сучасні тенденції журналістики, вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.
<i>179-150</i>	виставляється абітурієнту, який дав ґрунтовну відповідь, володіє системним знанням матеріалу, однак допускає певні неточності в трактуванні окремих проблем, при здійсненні самостійного аналізу окремих аспектів журналістської роботи, застосуванні теоретичних знань при вирішенні практичних завдань, але може самостійно їх виправити.
<i>149-124</i>	виставляється абітурієнту, який в цілому орієнтується в проблематиці сучасної журналістики але не може достатньо вміло пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, має труднощі у здійсненні самостійного аналізу проблем журналістської роботи, не достатньо вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.
<i>123-100</i>	виставляється абітурієнту, який не орієнтується в проблематиці журналістської роботи, не може пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, має значні труднощі у здійсненні аналізу проблем журналістської роботи, не вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Владимиров В. М. Вступ до спеціальності «Журналістика» : навч. посіб. К. : МАУП, 2007. 166 с.
2. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика. Комунікативні маркери. Навчально-методичний посібник. К : Центр навчальної літератури, 2020, 184 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської майстерності : підруч. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
4. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник за наук. ред. В. В. Різуна. К.: Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
5. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації : посіб. Львів : ПАІС, 2005. 200 с.
6. Лизанчук В., Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 262 с.
7. Михайлин І. Л. Основи журналістики: підручник. Львів: ЦУЛ, 2003. 283 с.
8. Медіаетика та медіаграмотність: підручник. Ред.-упор. В. Ф. Іванов, Волошенюк О. В. за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Центр вільної преси. 2012. 352 с.
9. Михайлин І. Л. Основи журналістики. Підручник. 5-те вид. перероб. та доп. К. : Центр учбової літератури, 2011. 496 с.
10. Україна Incognita. за заг. ред. Л. Івшиної. К.: Українська прес-група, 2004. 400 с.
11. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. К.: Освіта, 2005. 208 с.
12. Яцимірська М. Г. Культура фахової мови журналіста. Львів : ПАІС, 2004. 332 с.